

Gimdymo paauglystėje regioninė diferenciacija Lietuvoje: socioekonominė aplinka, lytinio švietimo vaidmuo ir individualios patirtys

Projekto vadovė – G. Pociūtė-Sereikienė

Finansavimo šaltinis: Lietuvos mokslo taryba ((jaunųjų) mokslininkų projektai)

Projekto laikotarpis: 2017 – 2019

Projekte nagrinėjamas socialinis reiškinys – gimdymas jaunesniame nei 20 metų amžiuje. Šis reiškinys siejamas su daugeliu neigiamų pasekmių tiek gimdyvei, tiek kūdikiui. Merginos, kurios pirmo vaiko susilaukia būdamos jaunesnės nei 20 metų neretai iškrenta iš ugdymo sistemos, rečiau įgyja vidurinį ar aukštąjį išsilavinimą, todėl dažniau susiduria su prasta ekonomine situacija. Neretai jauname amžiuje gimdžiusios merginos vėliau patenka į socialinės rizikos šeimų grupę. Paauglių motinų kūdikiai pasižymi mažesniu svoriu ir didesniu sergamumu, dažniau gimsta negyvi nei vyresnių motinų kūdikiai, todėl gimdymų ankstyvame amžiuje situacijos analizė yra svarbi tiek demografiniu, tiek socialiniu, visuomenės sveikatos ir gerovės požiūriu.

Projekto tikslas – ištirti gimdymo paauglystėje regioninę diferenciaciją, nustatyti ją lemiančius individualius, šeiminius, bendruomeninius ir regionų socioekominius veiksnius bei atskleisti lytinio švietimo vaidmenį. Projekto metu ketinama tirti regionus, pasižyminčius aukštu paauglių gimdymo rodikliu (PGR). Tyrimą numatoma atlikti, analizuojant reiškinį trimis lygmenimis: makro, mezo bei mikro. Makro lygmens analizė atliekama pasitelkiant kiekybinius duomenis (2001 ir 2011 m. Lietuvos gyventojų surašymo duomenis seniūnijų lygiu), naudojamus nustatant ir tiriant aukštu PGR pasižyminčių seniūnijų socioekonominę situaciją. Atliekant pusiau struktūruotus interviu su socialiniais ir mokyklų darbuotojais bus identifikuojami mezo lygmens veiksniai, galimai turintys įtakos aukštam PGR. Pusiau struktūruoti interviu su paauglėmis motinomis, kurių metu bus atskleistos tiriamųjų individualios patirtys, leis pažvelgti į reiškinį iš mikro lygmens perspektyvos.

Šio projekto rezultatai svariai prisidės prie gimdymo paauglystėje situacijos pažinimo Lietuvoje ir kartu reikšmingai papildys žinojimą tarptautiniu lygmeniu. Praktinė rezultatų naudingumo prasme surinkta informacija galėtų tapti svarbia prielaida PGR mažinančios ar jo regioninę diferenciaciją suvaldančios socialinės politikos planavimui šalyje.